

Motion till riksdagen 2025/26:1229

av Erik Ezelius (S)

Privatekonomi i skolan

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över hur barn och unga ska få tillräckliga kunskaper i privatekonomi genom skolgången och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

I en tid där ekonomin blir alltmer digital och komplex är det viktigare än någonsin att unga får med sig grundläggande kunskaper i privatekonomi redan under skolgången. Trots att ekonomi är en central del av allas vardag, visar flera studier att många unga känner sig osäkra och otillräckligt rustade för att hantera sin privatekonomi.

Att förstå hur man gör en budget, vad räntor och amorteringar innebär och hur man sparar långsiktigt är inte bara praktiska färdigheter – det är nycklar till självständighet, trygghet och välmående. Bristande kunskap inom området leder ofta till ekonomisk stress, vilket i sin tur kan påverka den psykiska hälsan negativt.

Skolan spelar en avgörande roll i att ge alla elever, oavsett bakgrund, samma möjligheter till ekonomisk förståelse. För många unga är skolan den enda platsen där de kan lära sig hur ekonomi faktiskt fungerar i praktiken. Därför bör privatekonomi ha en självklar och tydligt integrerad plats i undervisningen – gärna inom ämnen som samhällskunskap och hem- och konsumentkunskap, eller som ett eget ämne.

Undervisningen bör innehålla praktiska moment: att skapa en budget, läsa och förstå fakturor, räkna på lån och kreditkostnader samt reflektera över ekonomiska konsekvenser av olika val. Dessutom måste utbildningen spegla dagens digitala verklighet, där unga använder mobilappar för att hantera sin ekonomi, handlar online och investerar via plattformar – ofta utan att ha full insikt i riskerna.

Genom att ge unga dessa kunskaper rustar vi dem inte bara för att undvika skuldfällor, utan också för att fatta kloka och hållbara ekonomiska beslut. Det gynnar inte bara individen, utan hela samhället – både ekonomiskt och socialt.

Privatekonomisk kunskap är en förutsättning för att kunna ta ansvar för sin ekonomi och bygga en trygg framtid. När alla får tillgång till kunskap om exempelvis sparande, investeringar och ränta-på-ränta-effekten, ökar chanserna till ett mer jämlikt samhälle. Tyvärr är denna kunskap ofta beroende av vad man får med sig hemifrån – vilket gör det till en klassfråga. Ju tidigare unga lär sig om sparande före konsumtion, vikten av försäkringar och långsiktiga ekonomiska val, desto större effekt har det på deras liv.

I dagsläget är undervisningen i privatekonomi otillräcklig. Den förekommer främst inom hemkunskapen på högstadiet och samhällskunskapen på gymnasiet, men ofta styrs innehållet helt av den enskilda lärarens kompetens och intresse. Resultatet blir ett splittrat och sårbart undervisningsinnehåll. Många elever får endast lära sig om inkomster och utgifter – men det räcker inte. Unga behöver få en bredare förståelse för exempelvis pensionssparande, investeringar, lån och försäkringar.

Erik Ezelius (S)